№. 249. 1839.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Vrijdag 19 October.

Frankrijk.

PARIJS, den 16den October.

Gisteren is de jaarlijksche zitting van den algemeenen raad van het Seine-departement geopend geworden. De prefect, de heer *Rambuteau*, deed daarbij een verslag, nopens de voorstellen, hier-mede de raad zich zoude hebben bezig te houden, onder de verschillende zijn vermeldenswaardig, ontwerpen voor de verbetering van het stelsel der gevangenissen, het bouwen van een gesticht voor jeugdige gedetineerden; ook omtrent de kwestie van de vondelingen moet de raad in deze zitting uitspraak doen.

— Sedert eenige dagen bevindt zich in de hoofdstad de bekende bisschop van Hermopolis, *Frayssinous*. De aartsbisschop van Parijs, de heer *de Quelen*, heeft hem verstond een bezoek gegeven, terwijl de genoemde prelaat zelf de voornaamste legitimisten in de voorstad St. Germain bezocht heeft. Zoo men zegt is de politie niet zeer gerust over de beweegredenen die den heer *Frayssinous* in de hoofdstad hebben doen komen.

— De *Gazette des Tribunaux* vermeldt, dat de regter van instructie *Zangiacomi*, gisteren met eenige gerechtsdienaren naar eene gehuurde drukpers onderzoek gedaan heeft, die behoorde aan *Guillet*, een koopman in kindergoederen, en die door hem in verzekering bewaring had doen nemen. Deze arrestatie stond alsmede in verband tot de uitgave van den *Politischen Moniteur*.

— Sommige dagbladen houden zich nog bezig met den prijs der granen en de daarmede volgende verhooging van het brood. Daar is geen onderwerp openbaar ter spraak kan komen, of de partijschap mengt er zich in, zoo is zulks ook hier het geval geweest. Van den ministerielen kant worden de oppositiebladen beschuldigd, dat zij, om onrust in de gemoederen te verwekken en het bestuur moeijelijkheden te baren, eene steeds toenemende prijsverhooging van de granen voorspellen; terwijl de dagelijksche geringe rijzing of daling aan beide partijen bewijzen voor of tegen geeft.

— Thans vernoemt men voor het eerst van de zuidoostelijke grens-departementen, dat de terugmarsch van de troepen op verscheidene punten begonnen is; terwijl men van Spanjaardsche kant, uit Thurgau berigt ontvangen heeft, dat het verlaten van *Louis-Philippe Bonaparte* op den 14den October was bepaald. Voorts wordt uit Lucern van den 12den dezer gemeld, dat de heer *de Montebello* aan den landdag zou verklaard hebben; dat, ten gevolge van het vertrek des Prinsen, de vijandelijke houding van Frankrijk ophield, maar dat het ook van den landdag eene geruststellende verzekering verwachtte. Zwitserland anders voor de moeijelijke gevolgen verantwoordelijk stellende, dat eindelijk, in geval de Prins *Louis-Philippe* Frankrijk dezelfde maatregelen, als die het aan bij de hand gegeven had, zoude voortzetten.

— De *Toulonnaise* van den 12den dezer vermeldt, dat de zeeprefect door den telegraaf den last gekregen had het linieschip *Diadème* gereed te houden, om 500 man troepen aan boord te nemen, alsmede voor zes maanden levensmiddelen. Twee korvetten zouden het schip vergezellen. Men dacht dat deze expeditie strekte om versche troepen naar het een of ander punt in Afrika over te brengen, of wel om het garnizoen van Ancona te verwisselen.

— Dezer dagen is alhier aangekomen de door zijne waterbouwkundige werken even bekende als verdienstelijke beijersche geheimraad, ridder *von Wiebeking*. Zoo men zegt is hij van wege het beijersch gouvernement belast, om het spoorwegenstelsel alhier te onderzoeken en met dit van Engeland en België te vergelijken.

— De heeren *Mendizabal* en *Toreno* verlaten eerstdaags deze hoofdstad om bij de aanstaande opening der cortes-zitting tegenwoordig te zijn.

— Het gouvernement heeft gisteren door den telegraaf berigten uit Madrid tot den 10den ontvangen, die aankondigden dat het nieuw Spaansch ministerie voor het oogenblik gevestigd is. De markies *Montevirgen* en de markies *Valgornera* behouden de portefeuilles met welke zij tot nog toe voorloopig belast waren. De onder-staatssecretaris en gedeputeerde *Ponzos* is tot minister van koophandel en marine benoemd, en de generaal *Alaix* (waarschijnlijk ten gevolge van de keus des generaals *Espartero*) tot minister van oorlog.

De gewone berigten uit Madrid gaan nog slechts tot den 8sten. De generaal *van Halen* was in de hoofdstad aangekomen en had met den minister van oorlog beraadslaagd over de middelen om het zoo goed als vernietigde leger van het centrum te reorganiseren. — *Narvaez* werd nog in de hoofdstad gewacht, waar zijn hoofdkorps, sterk 9000 man en 800 ruiters, thans op den zaden, door de koningin zou in oogenschouw genomen worden. De eigenlijke bestemming dier troepen wist men niet. Er waren lieden die meenden, dat *Narvaez* niet in Kastilie in gemeenschap met *Espartero* zou manouvreren, daar zulks, bezet ter zake van verschil-tusschen die beide generaals, het centrum gevaar zou loopen, maar dat veeleer *Narvaez* in de nabijheid gevoegd was om Madrid tegen alle mogelijke gebeurtenissen te dekken. — Tusschen de generaals *Narvaez* en *Alaix* scheen ook geen goede verstandhouding te bestaan.

De berigten die men uit Oud-Kastilie te Madrid ontvangen had waren niet gunstig. De nationale garden, in de kleine plaatsen, door de tegenwoordigheid van *Merino*, *Balmaseda*, *Carrion* en *Móderto* bevreesd geworden, leverden hunne geweren uit. Alleen de meer zuidelijke gewesten genoten tegenwoordig rust, en zelfs scheen de handel daar weder eenigzins op te leven.

— Men wilde te Madrid weten, dat eerstdaags een koerier naar Parijs zou worden gezonden, om den graaf *de Miraflores*, die onlangs Spanje bij de kroning van koningin *Victoria* vertegenwoordigde, zijne benoeming tot Spaansch gezant in Frankrijk aan te kondigen, ter vervanging van den markies *d'Espeja*, die andermaal zijn ontslag had verlangd, zoo het heette ter zake van familie-aangelegenheden.

— De koers der binnenlandsche rente was heden iets vaster dan gisteren en scheen tot rijzing over te hellen; er werden evenwel niet vele zaken gedaan. De notering was heden (16 *October*): 5 pC. 109,55; 3 pC. 81,20; Nap. r. 111; Sp. Ardoin 19¼; Portugal 20½; Rom. L. 103¼.

Duitschland.

FRANKFORT, den 15den October.

De buitengewone pruissische gezant aan het russische hof von *Liebermann*, is van Berlijn naar St. Petersburg vertrokken.

— Van de russische grenzen wordt van den [illegible] geschreven:

» Bij het gerucht, nopens een huwelijks ontwerp tusschen den kroonprins van Beijeren en de grootvorstin *Olga* van Rusland, is er sedert eenige dagen een tweede in omloop gekomen, namelijk, dat er te Potsdam eene verloving zou hebben plaats gehad tusschen den hertog *Maximiliaan van Leuchtenberg* en de grootvorstin *Maria* van Rusland. De prins *Maximiliaan* zou dan in Russische dienst treden, en zoo men reeds wil weten, gouverneur van Twer worden."

— Over de Hanoversche aangelegenheden hoort men naauwelijks meer spreken. Intusschen hebben zich onderscheidene stemmen deswege zoo luid doen hooren, dat de koning van Hanover zich wellicht gedrongen zal gevoelen eenige stappen te doen tot beleggung van het geschil, hetwelk door de eenzijdige opheffing der grondwet van 1833 ontstaan is. Doch deze wending der zaken schijnt nog niet zeer nabij te zijn. Wanneer ook de geadjourneerde standen-vergadering weder mogt bijeengeroepen worden, dan zou toch, naar de mistoedeelingen te oordeelen, welke men over de denkwijze van het Hanoversche hof ontvangen heeft, niets anders dan eene nieuwe schorsing na vruchteloozé debatten te verwachten zijn. De gestelfdheid wordt intusschen steeds moeijelijker en eene beslechting van het geschil al meer en meer noodwendig, want volgens een gevoelen, hetwelk in Hanover nog al ingang vindt, neemt op den laatsten dag van december aanstaande de wettelijke heffing der belastingen een einde; volgens het gevoelen van anderen verstrekt deze termijn eerst op 1 julij 1839. Doch in beide gevallen gelooft men, dat, na verloop van den eenen of anderen termijn, het volk geregtigd is de belastingen te weigeren.

— In het begin dezer maand hebben verscheidene inwoners van Dresden, waaronder zelfs wel opgevoede lieden, die stad verlaten om zich in Amerika neer te zetten.

— Uit Weenen schrijft men van den 8sten october, dat de keizer en keizerin van Oostenrijk tusschen den 26 en 28sten dezer van de kroning te Milaan en de reis door het Lombardisch Venetiaansch rijk in de hoofdstad terug verwacht werden. De keizer had uitdrukkelijk zijn verlangen aan de Weener bevolking doen kenbaar maken, om bij zijne terugkomst van openbaar feestbetoon verschoond te blijven. De aanzienlijkste leden der burgerij en de voornaamste ambtenaren hadden nu besloten de terugkomst des monarchs met een openbaar feestmaal te vieren.

— De hertog *van Blacas* bevindt zich te Weenen uiterst ziek, zoodat men voor zijn leven vreesde.

— Omtrent den plegtigen intogt van keizer *Ferdinand* en zijne Gemalin te Venetië, wordt onder anderen het volgende vermeld: De beide vorstelijke personen werden te Fusina, op eenigen afstand van de stad, door eene deputatie uit verschillende collegiën, aan wier hoofd zich de Aartshertog-Onderkoning bevond, ontvangen, en door den podesta of eersten overheidspersoon met eene aanspraak begroet. Vervolgens ving de watertogt in talrijke, prachtig versierde gondels aan, en langerde een zeer schilderachtig schouwspel op, waarvan de Aartshertogen, die den volgen dag waren gearriveerd, benevens eene groote menigte inwoners en vreemdelingen, van de balkons der huizen en aan den oever, getuigen waren. Ten drie uren in den namiddag stegen HH. MM. aan land, en begaven zich onverwijld naar de St. Marcuskerk, waar de Kardinaal-Patriarch hen ontving, en vervolgens, na de uitvoering van een plegtig kerkgezang bijgewoond te hebben, over de met tapijten bedekte St. Marcusplaats, naar het keizerlijk paleis. Hier werden zij, op het balkon verschenen zijnde, door het onafgebroken gejuich der menigte begroet en zagen de troepen voor zich defileren. Des avonds is de geheele stad op de schitterendste wijze geïlluminneerd geworden, en de keizer heeft zich, van den podesta en den gouverneur vergezeld, in eenen eenvoudigen gondel begeven, om zich in dit gezigt te vermaken.

Den 26 september waren de rijksappel en schepter van het Lombardysch-Venetiaansch koningrijk, in groote stasie, naar de St. Marcuskerk te Venetie overgebragt, waar zij voortaan bewaard moeten blijven.

— Van de Montenegrijnsche grenzen, behelst de *Augsburgsche Zeitung* een schrijven tot den 26sten September, houdende, dat de Vladika van Montenegro, te Dabrato, op oostenrijks gebied, aan de albanesche kust was aangekomen, om de met de oostenrijksche autoriteiten de aan de grenzen gerezen geschillen bij te leggen. Van deze onderhandelingen was de Vladika echter weder afgetrokken geworden, door een gezantschap hem van wege den stadhouder van Bosnie toegezonden, om de vroeger afgebrokene onderhandelingen nopens het district van Grahowo weder op te vatten.

Nederlanden.

Breda, den 18den October.

Gisteren is de commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan den Koning van eene lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap, bij Hoogstdenzelve toegelaten. Z. M. heeft te kennen gegeven, zich onverwijld met deze keus te zullen bezig houden, en naar men reeds gisteren namiddag te 's Hage verzekerde, zou het Z. M. behaagd hebben jhr. mr. *M. W. de Jonge van Campens Nieuwland*, die als eerste kandidaat op de lijst geplaatst is, tot voorzitter van de Tweede Kamer, voor de tegenwoordige zitting, te benoemen.

Heden zal de Tweede Kamer eene zitting houden, waarin de nieuwe benoemde voorzitter zijne functien zal aanvaarden, en eene commissie benoemd worden, belast met het opstellen van een adres, zullende bevatten het antwoord der Staten Generaal op de koninklijke aanspraak bij gelegenheid der opening van de tegenwoordige zitting. Of de financiële wetten reeds heden zullen worden voorgedragen, is nog met zeker bekend.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft dingsdag eene zitting gehouden en hare afdeelingen zamengesteld.

— Eergisteren is te 's Hage, in den ouderdom van bijna zestigjaren, overleden, de Heog Eerel Gestr. Heer *Willem van Heymbergen*, in leven Ridder der Militaire Willemsorde, 4de klasse, oud Kolonel der Schutterij aldaar.

— Naar men verneemt, zal het proces van den boekhandelaar *Leijlijveld* te Rotterdam binnen kort voor de criminele kamer van het Provincial Hof van Holland worden behandeld. Mr. *D. H. Leijssohn* heeft de verdediging van dezen beschuldigde op zich genomen.

— Bij de jongste vertooning der *Hugenooten* te 's Hage, heeft een bedroevend ongeluk plaats gehad. Mlle. *Elisabeth Cuyper*, de 1ste chanteuse, heeft zich in het 4de bedrijf den schouder uit het lid gevallen, waardoor het te vreezen is dat zij een geruimen tijd verhinderd zal worden op het toneel te verschijnen.

— Volgens berigten uit Napels door de Pruissische *Staatszeitung* uit Weimar van den 9den dezer medegedeeld, heeft Z. H. de hertog *Bernhard* van Saxen-Weimar zich aldaar op een stoomvaartuig naar Genua ingescheept om de terugreis naar Nederland te aanvaarden, vergezeld van zijn' oudsten zoon Prins *Willem*. De hertogin is met de overige kinderen te Napels gebleven, om hare zuster, de koningin weduwe van Groot-Brittannie, op derzelver reis naar Malta af te wachten.

— Te Koblentz heeft men in den morgen van den 7den dezer een vrij sterken schok van aardbeving gevoeld, die echter zoo plotselijk kwam en ophield, dat desselfs rigting niet wel te bepalen was. Sommige lieden kwam het voor, dat zelfs de muren der kamers zich bewogen. De weergesteldheid was daar, gelijk elders, koud en raw geweest; de wind was westelijk.

— Men schrijft uit Elberfeldt, van den 10den dezer, dat de schoone koninklijke bengaalsche Tijgerin, uit de menagerie van den heer *A. van Aken Wz.*, na niet den grooten barbarijschen Leeuw, bekend onder den naam van *Nero*, gepaard te zijn geweest, twee jongen geworpen heeft, hetwelk als eene groote zeldzaamheid mag aangemerkt worden. Beide baslaarden zijn zeer fraai geteekend.

Het londensch blad *de Morning Chronicle*, maakt in zijn nommer van den 13den dezer melding van een handelstraktaat, hetwelk den 17den September te Milaan, tusschen Oostenrijk en Engeland gesloten is. De bepalingen van dit traktaat waren getroffen tusschen den prins van *Metternich* en den britschen gezant, sir *H. Lamb*, terwijl het londensch kabinet thans zijne ratificatie had gegeven. Schoon dit traktaat den handel betrof, had een der artikels echter ook eene politieke strekking, en zou, volgens het londensche blad, gerigt zijn tegen de maatregelen door de Russen te Galatz en Sulina genomen.

De toetreding van den egyptischen onderkoning tot het handelstraktaat, onlangs tusschen Engeland en de Porte gesloten, is nu zoowel over Frankrijk als Duitschland vermeld geworden. Thans vindt men in *la Revue des deux mondes*, welk tijdschrift steeds gehouden wordt van onder den invloed van Frankrijks eersten minister, den heer *Molé*, te staan, de bevestiging dier toetreding. Na verslag te hebben gegeven van de door *Mehemed*-Ali gemaakte bedenkingen en aanvankelijke weigering, vervolgt dit blad aldus:

„Drie dagen later noodigde de Pacha de consuls uit om zich bij hem te vervoegen, en verklaarde hun, dat hij na rijp overleg, besloten had tot het traktaat toe te treden. Zonder de verbazing te willen opmerken, welke dit, zoo geheel met de in de vorige audientie gegevene verklaring strijdig, bealut moest verwekken, sprak de pacha lang over de maatregelen die hij naar de nieuwe gesteldheid, zou moeten nemen en over de administratieve hulpbronnen die hij zich bespaard had; vervolgens ontving hij de voornaamste beambten, nam van hen afscheid en vertrok voor de verre reis naar Sennaar, met Said-Bey, zijnen geliefden tweeden zoon, dien hij aan het hoofd zijner marine heeft geplaatst en die veel van zich verwachten doet (Dezen zoon heeft de pacha onlangs een grondig examen in de vaste wetenschappen, in tegenwoordigheid der vreemde consuls, doen afleggen, hetwelk van diens kunde en gevorderde studien een doorslaand blijk heeft moeten geven). Het bevel tot de ontwapening van de egyptische vloot werd terstond gegeven. De hooge jaren van *Mehemed*-ali, de waardigheid die geheel zijn voorkomen heeft, zijne rustige kalmte en zijne opgeruimdheid in sulk een moeijelijk tijdsgewricht, maakten dit toneel zoowel treffend als plegtig. Wij zouden het gezond verstand onzer lezers te kort doen, zoo wij al de gevolgen gingen uiteenzetten, die de toetreding van *Mehemed*-Ali tot de diplomatieke overeenkomst door den sultan met betrekking tot Egypte gesloten, voor den vrede in het Oosten hebben moet."

Tot nog toe is Frankrijk tot het bovengezegde traktaat niet toegetreden; de admiraal *Roussin* heeft hetzelve slechts *ad referendum* ontvangen; maar, zoo als reeds gemeld is, is de turksche minister van buitenlandsche zaken, *Reschid*-pacha, thans naar Paijs op weg, om ook Frankrijk tot hetzelve over te halen.

De belgische *Moniteur* houdt een uitvoerig verslag van een gehoor dat de heer *E. Schuermans*, de consul generaal van België te Alexandrie is verleend, bij den onderkoning *Mehemed*-Ali had gehad. Laatstgemelde had op de [illegible] van den consul geantwoord, dat hij gaarne met België in handelsbetrekking wilde treden, die hij hoopte dat voor beide landen voordeelige gevolgen zouden hebben en dat hij daartoe naar zijn vermogen zoude medewerken.

— De opening der belgische kamers zal dit jaar op denzelfden tijd, den tweeden dingsdag in November, plaats hebben. Koning *Leopold*, tegen dien tijd van Parijs teruggekomen, zou dezelve in persoon openen.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (17 Oct.) werden genoteerd: N. W. S. 4½ pCt. 53¾, ⅛, ⅝; ditto 5 pCt. 101⅝; Kansb. *f* 24¼, ¼; Am. Synd. 4½ pCt. 96⅜, ½; Handelm. 173⅝, 173⅜; O. I. 5 pCt. 99⅛, ⅝; Rijn Spoorweg 105¼; *Ardo.* 16⅝, ½; oude Russen 5 pCt. 106⅝; Met. 108⅜; Brab. 80.

VILLE DE BREDA. — THEATRE FRANÇAIS.

(Avec et sous la protection des autorités.)

Les artistes sous la direction de Mr. ALEXANDRE, ex 1er comique des Théâtres de La Haye et d'Amsterdam, auront l'honneur de donner, N°. 5 et avant-dernier de l'abonnement, *Samedi* 20 Octobre 1838, LE PORTEFEUILLE ou LES DEUX MENAGES, pièce en 3 actes et en prose, par MM. *Picard*, *Waffarla* et *Tangence*. Suivi de LA FAMILLE DE L'APOTHICAIRE, ou LA PETITE PRUDE, Vaudeville en un acte, par *Dupert*, *Desvergers* et *Varin*. (Cet ouvrage n'a point été donné avec celui joué par messieurs les artistes Hollandais.)

On commencera à 7 heures.

Le Prix des Places est aussi de 1 Fl. pour MM. les Officiers de cantonnements, qui auront la faculté de sortir de la Ville après le spectacle. — Le bureau pour la retenue des places est ouvert jusqu'à 2 heures.

UIT DE HAND TE KOOP: Een wel doorluimerd SPRIETTUIG of zoogenaamde DAMLOOPER, met alle zijne toebehooren. Te bevragen bij A. DE BRUIJN, Vischverkooper in de Eindstraat te *Breda*, Lett. B. N°. 25.

De Ondergeteekende geëxamineerd MOND-, KUNST- en TANDMEESTER, wonende te *'s Bosch*, berigt het geëerd Publiek, dat hij te spreken en te ontbieden zal zijn te *Breda*, in de *Stad Gent*, op den Haagdijk, van den 18. tot den 23. October, en dat hij vervolgens zijne Najaarsreis zal voortzetten naar *Roozendaal*, *Bergen-op-Zoom*, *Steenbergen* en *Willemstad*.

Hij neemt de vrijheid zijne hooggeachte Begunstigers op te merken, dat hij KUNST-TANDEN plaatst, die naar de natuur volkomen gelijken, en dat hij hem te bekomen zijn Middelen tot onderhoud en sieraad van MOND en TANDEN.

P. PINKHOFF,
Geëxamineerd Mondmeester.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.